

ODR

Beleidsnotitie Misbruik, oneigenlijk gebruik en fraude 2024

versie: DB 11 november 2024

Inleiding

Vanaf verslagjaar 2023 legt het Dagelijks Bestuur van de ODR een rechtmatigheidsverantwoording af. Rechtmatigheid gaat onder andere over het toetsen op juistheid en volledigheid van gegevens die door belanghebbenden zijn verstrekt. Dat doen we om misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) van wet- en regelgeving te voorkomen en te bestrijden. De commissie BBV¹ adviseert een beleidsnotitie M&O te maken. Deze bevat de filosofie, algemene uitgangspunten, risicoanalyse en maatregelen ter voorkoming en afdoening. Met deze notitie volgen we dat advies op.

M&O is extern gericht. Het richt zich op derden van buiten de organisatie die gebruik maken van overheidsregelingen en/of bezittingen. Misbruik van overheidsregelingen moet onderscheiden worden van fraude. Fraude is intern gericht. Daarbij gaat het om de integriteit van onze medewerkers. Omdat M&O en fraude vaak met elkaar samenhangen gaat deze notitie in op zowel M&O als op fraude.

M&O en fraude liggen op de loer. We verstrekken vergunningen en zijn tegelijk verantwoordelijk voor toezicht en handhaving. Hoe voorkomen we belangenverstrengeling? Ook zijn we betrokken bij illegale activiteiten zoals milieuovertredingen en ondermijning. Verder nemen de risico's op het gebied van databeveiliging en privacy toe. We staan steeds meer in contact met de buitenwereld en moeten ook meer data publiekelijk delen. Dit alles stelt eisen aan onze organisatie en de integriteit van onze medewerkers.

Voor de uitwerking van het M&O en fraudebeleid verwijzen we naar de specifieke regelingen en bijbehorende verordeningen en processen. Deze nota geeft een overzicht van de maatregelen. We geven geen antwoord op de vraag of deze daadwerkelijk toegepast worden. Dat toetsen we jaarlijks met onze interne controle. In de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarstukken zullen we hierover rapporteren. Over eventuele materiële onrechtmatigheden doen we verslag in de rechtmatigheidsverantwoording.

¹ De commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) zorgt voor eenduidige uitvoering en toepassing van de verslaggevingsrichtlijnen, het BBV, door decentrale overheden.

Samenvatting

In dit M&O en fraudebeleid brengen we per risicogebied de maatregelen in kaart.

De accountant rapporteert over de risico-inschatting, de verrichte werkzaamheden en materiële bevindingen over fraude. Het onderzoek van de accountant zal zich richten op:

- de implementatie van een gedragscode met ethische gedragsregels voor het creëren van een cultuur van eerlijkheid;
- de door management uitgevoerde frauderisicoanalyse en maatregelen van interne beheersing om specifieke frauderisico's te beperken;
- de wijze waarop management opvolging geeft aan meldingen van klokkenluiders of andere signalen van fraude;
- het opstellen van een redresplan en uitvoeren en monitoren van de acties.

In dit beleid gaan we hierop in. We onderscheiden vier risicogevoelige aandachtsgebieden. Op basis van een risicoanalyse hebben we de risicogevoeligheid hiervan bepaald. We komen tot de volgende opsomming:

- 2.2 Vergunningverlening en handhaving (zeer gevoelig)
- 2.3 Personeelsbeleid (gematigd gevoelig)
- 2.4 Inkopen en aanbestedingen (gematigd gevoelig)
- 2.5 Data en informatie (gematigd gevoelig)

Vergunningverlening en handhaving is het meest risicogevoelig. De overige aandachtsgebieden zien we als gematigd gevoelig. In deze notitie beschrijven we de preventieve en repressieve maatregelen om de risico's te beperken. Met onze interne controle toetsen we jaarlijks of de maatregelen gewerkt hebben.

1. Algemene kaders

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de doelstelling, definities, het wettelijke kader, verantwoordelijkheden en uitgangspunten

1.1 Doelstelling

Het M&O en fraudebeleid heeft tot doel het voorkomen en bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en van fraude. Met het beleid beschrijven we maatregelen gericht op het voorkomen en opsporen hiervan. De maatregelen kunnen preventief of repressief zijn.

1.2 Definities

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Misbruik en oneigenlijk gebruik is extern gericht. Het gaat om derden van buiten de organisatie die gebruik maken van overheidsregelingen en/of bezittingen.

Misbruik betreft het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Misbruik is het plegen van fraude om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen. Misbruik is dus onrechtmatig.

Oneigenlijk gebruik betreft het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan. Oneigenlijk gebruik is daarom niet onrechtmatig.

Ondermijning gaat over de vermenging van de onder- en de bovenwereld. Denk hierbij aan de sluipende bedreiging, omkoping en infiltratie binnen de (lokale) overheid en het bedrijfsleven, maar ook aan de innesteling van criminele fenomenen in buurten en woonwijken. Ondermijning is een vorm van misbruik of oneigenlijk gebruik.

Fraude is opzettelijke misleiding om onrechtmatig voordeel te verkrijgen. Fraude richt zich op de eigen organisatie en medewerkers en is intern gericht.

Integriteit Onkreukbaar/eerlijk of rechtschapen. Een medewerker is integer als zijn of haar handelingen overeenkomen met daarvoor geldende normen, waarden en regels.

Dit beleid richt zich op zowel M&O (waaronder ondermijning) als op fraude.

1.3 Wettelijk kader en verantwoordelijkheden

Rechtmatigheid houdt in dat wet- en regelgeving worden nageleefd. Rechtmatig handelen is voor een overheidsorganisatie belangrijk: een overheid hoort te voldoen aan wet- en regelgeving. Daarom gaf de accountant tot boekjaar 2023 jaarlijks bij de jaarstukken een verklaring over het getrouwe beeld én over de rechtmatigheid. Dat doet hij op grond van artikel 213 van de Gemeentewet resp. artikel 216 Provinciewet.

De verantwoordelijkheid voor het afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording ligt sinds 1 januari 2023 bij het dagelijks bestuur. Deze verantwoording gaat over drie criteria. Eén van de criteria² is het M&O-criterium waarover dit beleidskader gaat. Ons dagelijks bestuur stelt dit vast en is eindverantwoordelijk voor de opzet, uitvoering en resultaten van het gevoerde beleid en legt hierover verantwoording af.

De accountant controleert de verantwoording van ons dagelijks bestuur. Bij de rechtmatigheidscontrole zal hij nagaan of we interne procedures volgen die misbruik en oneigenlijk gebruik van (belasting-) gelden, uitkeringen of bijdragen, etc. zoveel mogelijk ondervangen of voorkomen. De accountant zal over geconstateerde fouten en/of fraude rapporteren. Maar dit geeft geen absolute zekerheid. Dat komt omdat de accountant een controletolerantie hanteert en niet alles tot in detail controleert. En ook omdat frauduleuze activiteiten zoals samenspanning, het aannemen van smeergeld of vervalsing van documenten ondanks maatregelen niet altijd opgemerkt kunnen worden. De accountant maakt hiervoor een voorbehoud in de opdrachtbrief voor de accountantscontrole.

Intern hebben we verantwoordelijkheden belegd bij de proceseigenaar van het team. De proceseigenaar zorgt voor het onderkennen van risico's, het actueel houden van processen en procedures, de te treffen beheersmaatregelen en het afleggen van verantwoording hierover. Daarnaast kan een toetsing plaatsvinden door de interne controle. En ook hierbij geldt dat we M&O en fraude nooit helemaal kunnen uitsluiten.

² De andere twee criteria zijn:

- het begrotingscriterium, de financiële beheershandelingen moeten tot stand komen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting
- het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De voorwaarden komen uit de regelgeving en hebben betrekking op aspecten zoals: doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

1.4 Uitgangspunten

In het M&O en fraudebeleid gaan we uit van de volgende uitgangspunten:

We werken vanuit een basishouding van vertrouwen

Onze basisinstelling is dat onze collega's en burgers integer zijn. Vanuit dit vertrouwen omarmen we bijvoorbeeld het flexibel werken waarbij we ervanuit gaan dat onze medewerkers thuis of op een externe locatie de overeengekomen werkzaamheden verrichten.

We treffen maatregelen op basis van een analyse van risico's en na afweging van kosten en baten

Dit uitgangspunt betekent dat we een risico-inschatting maken en soms bewust maatregelen achterwege laten als we denken dat het niet loont omdat de risico's erg klein zijn of omdat de kosten de (vermoedelijke) baten overstijgen. Bij onze controlemaatregelen kiezen we om deze reden soms bewust voor een steekproef.

Voorkomen is beter dan genezen. We zetten daarom zoveel mogelijk in op preventie

We proberen zoveel mogelijk met bijvoorbeeld heldere regelgeving, voorlichting en een zorgvuldig aannamebeleid M&O en fraude op voorhand zoveel mogelijk te beperken.

Van derden ontvangen gegevens zullen we als dat mogelijk en noodzakelijk is controleren

Gegevens die wij van derden ontvangen, kunnen bepaalde keuzes beïnvloeden. Bijvoorbeeld het wel of niet verstrekken van een vergunning, of het wel of niet gunnen van een opdracht. Deze gegevens worden dus indien mogelijk gecontroleerd. Indien noodzakelijk vindt er ook een collegiale toetsing plaats.

Na constatering van een overtreding herstellen we de rechtmatige situatie zo snel mogelijk en zullen we, indien van toepassing, het bedrag terugvorderen.

Zachte heelmeeesters maken stinkende wonden. We zullen als nodig is kordaat en adequaat optreden.

De teammanager waar de betreffende regelingen worden uitgevoerd, is eerstverantwoordelijk voor het treffen van maatregelen om M&O en fraude te voorkomen in zijn of haar team

Dit beleid is niet alleen een aangelegenheid van ons bestuur. We communiceren dit beleid met onze medewerkers en leggen de verantwoordelijkheid voor de uitvoering bij de teammanagers.

Onderzoek naar M&O en fraude maakt deel uit van de interne controle in het kader van de rechtmatigheidscontrole

We nemen de opzet, het bestaan en de werking van de maatregelen op in onze interne controle en zullen ons bestuur periodiek in de uitkomsten meenemen.

2. Risico's en maatregelen

2.1 Risicogevoelige activiteiten en maatregelen

M&O speelt vooral bij activiteiten waarbij informatie van derden/belanghebbenden van belang is voor de uitkomst van die activiteit. Dat is bijvoorbeeld het geval bij het verlenen van vergunningen. We hebben het dan over een M&O-gevoelige activiteit of regeling.

Een activiteit of regeling is fraudegevoelig als er risico's zijn op niet integer handelen. Bij een aanbesteding kan men bijvoorbeeld samenspannen met de aanbesteder in ruil voor steekpenningen.

We merken een aantal van onze activiteiten of aandachtsgebieden op basis van risicofactoren aan als M&O of fraudegevoelig. Daarbij hanteren we een classificatie: licht, gematigd en zeer gevoelig.

De te nemen maatregelen zijn afhankelijk van deze classificatie. We maken daarbij onderscheid tussen preventieve en repressieve maatregelen.

- Preventieve maatregelen liggen vóór het moment van beschikken, betalen of ontvangen, voorbeelden hiervan zijn: regelgeving en voorlichting.
- Repressieve maatregelen nemen we na het moment van beschikken, betalen of ontvangen. Voorbeelden hiervan zijn: controlebeleid en sanctionering.

Bij **licht gevoelige activiteiten** volstaan we met reguliere maatregelen in het kader van de administratieve organisatie (bijvoorbeeld functiescheiding) en interne controles. Er zijn geen aanvullende maatregelen nodig in het kader van M&O en fraudebeleid.

Bij **gematigd gevoelige activiteiten** is enige waakzaamheid geboden. Hierbij gaat het preventief om heldere en eenduidige regelgeving en actieve voorlichting. Daarnaast zijn maatregelen te nemen zoals een kritische beoordeling van en onderzoek naar de onderbouwing en herkomst van informatie.

Bij **zeer gevoelige activiteiten** past een streng M&O dan wel fraudebeleid. Voor regelingen die vallen onder dit beleid zijn aanvullende (controle)maatregelen nodig. Bijvoorbeeld door aanvrager van een voorziening te verplichten mee te werken aan het toetsen van aangeleverde gegevens. Of door het vaker uitvoeren van steekproeven en strikter handhaven.

Op basis van de risicoanalyse komen we tot de volgende risicogevoelige activiteiten of aandachtsgebieden

- 2.2 Vergunningverlening en handhaving (zeer gevoelig)
- 2.3 Personeelsbeleid (gematigd gevoelig)
- 2.4 Inkopen en aanbestedingen (gematigd gevoelig)
- 2.5 Data en informatie (gematigd gevoelig)

2.2 Vergunningverlening en handhaving (zeer gevoelig)

De ODR is verantwoordelijk voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. De aanvrager is afhankelijk van de ODR en de gemeente voor het krijgen van een vergunning. Dit kan aanleiding zijn onjuiste informatie te verstrekken of om de ambtenaar die de aanvraag beoordeelt te beïnvloeden. Dit proces is M&O en fraudegevoelig. Er kan sprake zijn van grote publieke belangen met mogelijk grote gevolgen. Het gaat om financiële gevolgen maar we kunnen ook imagoschade lijden en onze veilige en schone leefomgeving kan in het geding komen.

Op grond van bovenstaande is het voeren van een streng M&O en fraudebeleid voor vergunningverlening, toezicht en handhaving gepast.

Er zijn een aantal randvoorwaarden en maatregelen op organisatorisch vlak, het personele vlak en op de robuustheid van de organisatie

- Scheiding taakinvinging vergunningverlener, toezichthouder en handhaver;
- Veel functies moeten voldoen aan wettelijke kwaliteitscriteria. Het opleidingsplan van de ODR is hierop ingericht. Hiermee borgen we dat personeelsleden over de juiste kennis en competenties beschikken;
- Controle op bouwkosten;
- Collegiale toetsing en vier-ogen principe;
- Handhaafbaarheidstoets en juridische toets;
- De teams Toezicht Bouwen en Milieu houden, indien nodig, risicogericht toezicht op basis van binnenkomende klachten en opgevangen signalen.

Scheiding taakinvinging vergunningverlener, toezichthouder en handhaver

We hebben een scheiding aangebracht in taakinvinging tussen enerzijds vergunningverlener en anderzijds toezichthouder en handhaver. De juridische handhaving is belegd bij de jurist. Het gaat om gescheiden teams en om specifieke functies. Met de verdeling in functies voldoen we aan de eisen die de wet VTH ons stelt op het gebied van functiescheiding.

Controle op bouwkosten

De aanvrager van een bouwvergunning geeft in de aanvraag een inschatting van bouwkosten op. De bouwkosten zijn de basis voor de berekening van de bouwleges. In de legesverordeningen van gemeenten en provincie staat beschreven wat we verstaan onder bouwkosten.

We toetsen de opgegeven bouwkosten aan de hand van de ROEB lijst. Dit is een lijst met bouwnormen en vormt onderdeel van de legesverordening. Als de tabellen te weinig houvast bieden om de bouwkosten te bepalen, vragen we een kostenraming op bij de aanvrager.

Ook voeren we een rechtmatigheidstoets uit op de bouwplannen die we in OpenWave opnemen. Bij deze toets berekenen we de bouwkosten niet opnieuw. Wel stellen we vast dat alle benodigde stukken aanwezig zijn, inclusief een onderbouwing van de bouwkosten. We bewaren alle legesgegevens in het dossier als pdf-bestand.

Collegiale toetsing en vier-ogen principe

Om het risico dat onze medewerkers andere belangen nastreven te beheersen, hebben we twee specifieke beheersmaatregelen geïmplementeerd:

Bij vergunningverlening zijn er afspraken gemaakt dat van diverse zaken een collegiale toets plaatsvindt. Dit wordt in OpenWave vastgelegd:

- Op alle legesbrieven wordt een collegiale toets uitgevoerd;
- Bij junioren en starters wordt altijd een collegiale toets uitgevoerd;
- Van elke vergunning wordt een collegiale toets uitgevoerd, met uitzondering van besluiten van senior medewerkers.

Bij juridische zaken worden regelmatig 2 collega's naar zittingen gestuurd i.p.v. 1. Daarnaast wordt de prioritering van zaken door 2 regisseurs opgepakt. Dit is geen expliciete collegiale toetsing, maar helpt wel om functiescheiding zoveel mogelijk toe te passen.

Ondermijningscontroles: deze controles worden op verzoek van een opdrachtgever of in opdracht uitgevoerd. Gezien het extra risico en de benodigde expertise, worden ondermijningscontroles doorgaans uitgevoerd door minimaal twee collega's. Bovendien werken we vaak samen met andere diensten. Enkele voorbeelden van diensten waarmee we regelmatig samenwerken, zijn Douane, Nederlandse Arbeidsinspectie, NVWA, Politie, Sociale Recherche en VRGZ. Samenwerking en informatiedeling vindt plaats onder een door alle partijen ondertekend convenant. Informatie met betrekking tot ondermijning wordt afgeschermd voor collega's die hierin geen taak hebben. In alle gevallen vindt de aansturing en collegiale toets plaats door de projectleider ondermijning.

Bibob onderzoek

Voor milieutaken wordt gemiddeld eens per twee jaar een Bibob onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is in het kader van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (wet Bibob). Dat is een Nederlandse wet die beoogt dat gemeenten, provincies, waterschappen en ministeries de integriteit van houders en/of aanvragers van vergunningen en subsidies toetsen.

In ongeveer de helft van de zaken is de uitkomst negatief. In deze gevallen is er aanleiding tot nader onderzoek, het weigeren (en intrekken) van de vergunning(en) of tot het stellen van voorschriften in de vergunning om misbruik of wetsovertreding te voorkomen

Bij bouwaanvragen waarop het gemeentelijke Bibob beleid van toepassing is, wordt de aanvraag doorgestuurd naar de gemeente om aan het beleid te toetsen. De gemeente geeft advies over het vervolg van de aanvraag.

2.3 Personeelsbeleid (gematigd gevoelig)

De belangen voor bijvoorbeeld het al dan niet krijgen van een vergunning zijn groot. Net zoals de risico's voor een ten onrechte verleende vergunning of een niet correct uitgevoerde toezicht. Ons personeel dient daarom kundig, maar ook integer te zijn. De ODR koppelt integriteit aan goed ambtenaarschap en goed werkgeverschap.

Goed werkgeverschap in het kader van integriteit betekent dat we:

- Beschikken over regelingen, procedures en integriteitsbeleid en conform handelen;
- De ambtenaar beschermen tegen verleidingen en risico's binnen diens functioneren en deze zoveel mogelijk wegnemen;
- Het integriteitsbewustzijn en het daarnaar handelen binnen ODR bevorderen;
- Het goede voorbeeld geven en verantwoordelijk zijn voor het creëren van een veilige cultuur;
- Goed gedrag positief belonen en optreden tegen onoorbaar gedrag.

Goed ambtenaarschap in het kader van integriteit betekent voor onze medewerkers dat ze:

- Zorgvuldig zijn/verantwoordelijk omgaan met bevoegdheden, middelen en informatie;
- Daarover verantwoording afleggen;
- Het algemeen belang vooropstellen;
- Integriteitsrisico's herkennen en dilemma's hierover tijdig bespreekbaar maken met de leidinggevende;
- Handelen conform geldende wet- en regelgeving.

Met betrekking tot (het aanstellen van) personeel gaan we uit van een gematigd M&O en fraudebeleid.

We treffen veel preventieve maatregelen:

- Nieuwe medewerkers – ook inhuur – overleggen een VOG vóór ze in dienst treden of tewerk worden gesteld bij ODR;
- Nieuwe medewerkers – ook inhuur- overleggen een ID vóór ze in dienst treden of te werk worden gesteld bij ODR;
- Nieuwe medewerkers moeten – indien van toepassing - voordat ze in dienst komen bij ODR hun nevenfuncties te melden;
- In het **arbeidsvoorwaardenreglement** Gelderse Omgevingsdiensten hebben we een gedragscode vastgesteld van ons personeel. Hoofdstuk 12 van dit reglement gaat in op:
 - Goed ambtenaarschap
 - Omgang met gevoelige informatie
 - Nevenfuncties en andere privé-activiteiten
 - Geschenken, aanbiedingen en incidentele vergoedingen en uitnodigingen voor reizen, congressen, evenementen en diners
 - Verantwoord omgaan met voorzieningen van de omgevingsdienst en personeelsregelingen
 - Belangen van familieleden, vrienden en ex-collega's
 - Reageren op niet-integere zaken

- We hebben twee interne vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen en één externe **vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen en integriteit** aangewezen waar medewerkers in vertrouwen en – indien gewenst - onder geheimhouding van persoon zaken kunnen aanklaarten. ODR kent een regeling voor melding van een misstand als onderdeel van het Arbeidsvoorwaardenreglement Gelderse omgevingsdiensten (hoofdstuk 13), heeft een klachtenregeling ongewenst gedrag en is aangesloten bij de landelijke regeling 'Huis van de Klokkenuider'. Deze kent een eigenstandige procedure als een medewerker iets wil melden dat naar zijn of haar mening niet juist is.
- Medewerkers leggen bij of kort na het aanvangen van hun werkzaamheden een **ambtseed of belofte** af waarbij ze verklaren dat ze hun functie naar eer en geweten zullen vervullen en integer zullen handelen. De eed wordt afgenomen door de directeur van ODR.
- Bij de eed/belofte ondertekenen nieuwe medewerkers een integriteitverklaring.
- Nieuwe medewerkers krijgen een e-learning module over AVG.
- Nieuwe externe medewerkers tekenen een geheimhoudingsverklaring

2.4 Inkopen en aanbesteden (gematigd gevoelig)

Bij inkoop en aanbesteding van vooral inhuur is vaak sprake van een aanzienlijk financieel belang. De totstandkoming van transacties en objectieve controle van (de kwaliteit van) geleverde prestaties zijn kritische punten. Het sluiten van een transactie of overeenkomst is namelijk vaak terug te voeren tot een afspraak tussen twee partijen die soms grote belangen vertegenwoordigen.

Op grond van bovenstaand komen we tot het voeren van gematigd M&O-beleid voor inkopen en aanbesteden.

Om te voorkomen dat subjectiviteit leidt tot onwenselijke of zelfs frauduleuze transacties hebben we controlemaatregelen en waarborgen opgenomen. De juistheid en volledigheid van financiële transacties zijn over het algemeen voldoende gewaarborgd door de AO/IC, bestaand uit:

- Inkoop- en betaalprocedure;
- Screenen van inschrijvende partijen door WiG;
- Contractmanagement;
- Budgetten;
- Controle op prestatielevering.

Inkoop- en betaalprocedure

Kritische punten zijn de totstandkoming van de transactie en de objectieve controle op de aanvaardbaarheid van de geleverde prestaties.

Belangrijke maatregelen zijn onder andere functiescheiding en het vier ogen principe bij betalingen.

Inkoopbeleid en aanbesteden

Onze uitgangspunten rondom inkoop zijn vastgelegd in ons inkoopbeleid. Dit beleid is door het dagelijks bestuur vastgesteld. Hierin besteden we aandacht aan specifieke M&O-maatregelen, zoals criteria voor eerlijke mededinging. Verder zijn kaders voor drempelwaarden en daaraan gekoppelde procedures vastgesteld. Vanaf vastgestelde drempelwaarden besteden we contracten aan: meervoudig onderhands of Europees. Bij inhuur kiezen we daarbij doorgaans voor Werken in Gelderland (WiG). Aanbesteding via WiG voldoet aan de criteria voor Europese aanbesteding. Selectie van de partij vindt plaats op basis van vooraf bepaalde objectieve gunningscriteria.

Screenen van inschrijvende partijen

- Inschrijvende partijen op WiG dienen vooraf een eigen verklaring in te vullen en rechtsgeldig te ondertekenen. In het Uniform Europees aanbestedingsdocument staan facultatieve uitsluitingsgronden zoals sancties op valsheid in geschriften of ernstige beroepsfouten.
- Gedragsverklaring aanbesteding wordt afgegeven door Justis, zijnde een onderdeel van Justitie. In deze gedragsverklaring staat of een organisatie zuiver op de graad is.

Contractmanagement

Alle relevante stukken rondom aanbestedingen worden in AFAS gedocumenteerd.

Budgetten

Er wordt vooraf een budget per team bepaald en gekeken bij welke teams sprake is van over- of onderschrijding. Dit is via AFAS in te zien.

Controle op prestatielevering

Bij facturen groter dan € 10.000,- wordt de prestatielevering gecontroleerd. Dit beleid is verankerd in een notitie prestatielevering.

2.5 Data en informatiebeveiliging (gematigd gevoelig)

Het risico bestaat dat data en informatie van ODR onbedoeld ter beschikking van derden komt en voor oneigenlijke doeleinden wordt gebruikt. Maar ook het op het juiste moment ter beschikking hebben van en het werken met integere informatie is van groot belang voor de bedrijfsvoering van ODR. Een betrouwbare informatievoorziening is noodzakelijk voor het goed functioneren van de ODR en de basis voor het beschermen van rechten van burgers en bedrijven. Dit vereist een integrale aanpak, goed opdrachtgeverschap en risicobewustzijn. Ieder organisatieonderdeel is hierbij betrokken. Om de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van onze informatie te bewaken heeft ODR diverse organisatorische en technische beleidsuitgangspunten in het kader van informatiebeveiliging en privacy gesteld.

Organisatorisch

De ambitie van de ODR is te voldoen aan het BIO-normenkader (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en de wettelijke verplichtingen vanuit de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming). Het dagelijks bestuur van de ODR heeft een informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld en heeft een concept privacybeleid ter vaststelling klaarstaan. Qua bemensing heeft de organisatie daarbij een driehoek gegevensbescherming aangesteld. Hierbij vullen de Chief Information Security Officer (CISO), de Functionaris Gegevensbescherming (FG) en de Privacy Officer (PO) elkaar op strategisch, tactisch en operationeel vlak aan. De driehoek voert uitvoerende, toezichthoudende en adviserende taken uit ter borging van de veiligheid van de informatie en persoonsgegevens van de ODR. Denk hierbij aan:

- het vaststellen van informatieveiligings- en privacybeleid;
- het vaststellen van procedures (bv. incidentmanagement en procedure's voor de rechten van betrokkenen);
- het behandelen van informatiebeveiligingsincidenten en datalekken;
- het afstemmen en opstellen van verwerkingsovereenkomsten met derde partijen die persoonsgegevens namens de ODR verwerken;
- het uitvoeren van informatiebeveiligingsassessments en het uitvoeren van Privacy Impact Assessments (PIA's);
- het initiëren van bewustzijnprogramma's op informatiebeveiliging en privacy;
- het controleren op naleving van de BIO en de AVG;

Technisch

ODR ontvangt sinds het ontstaan van de organisatie van de Gemeente Buren de ICT-diensten als ICT-serviceprovider. Daar waar de volledige technische infrastructuur wordt geleverd en beheerd door de ICT-afdeling van de gemeente, is er in de DVO en de SLA in dit kader afgesproken aan welke eisen de technische beveiliging van de digitale werkomgeving moet voldoen. Dit is in lijn met het Informatiebeveiligingsbeleid van ODR en daarmee de BIO.

3. Samenvatting

Risicogebied	Maatregelen
Vergunningverlening, toezicht en handhaving (zeer gevoelig)	<ul style="list-style-type: none">• Scheiding taakinvoering vergunningverlener, toezichthouder en handhaver;• Wettelijke kwaliteitscriteria;• Controle op bouwkosten;• Collegiale toetsing en vier-ogen principe;• Handhaafbaarheidstoets en juridische toets;• De teams Toezicht Bouwen en Milieu houden; indien nodig, risicogericht toezicht op basis van binnenkomende klachten en opgevangen signalen.
Personeel (gematigd beleid)	<ul style="list-style-type: none">• VOG;• Controle op personeelsdossier;• Vermelden van nevenfuncties;• Gedragscode.
Inkopen en aanbesteden (gematigd beleid)	<ul style="list-style-type: none">• Controle op inkoop- en betaalprocedure;• Screenen van inschrijvende partijen door WiG;• Contractmanagement;• Budgetten;• Controle op prestatielevering.
Data en informatiebeveiliging (gematigd beleid)	<ul style="list-style-type: none">• Informatiebeveiligingsbeleid;• Functionaris voor de gegevensbescherming.